

Szabó László

Élet vagy halál

*Nagytitiszteletű Szabó László erdélyi unitárius lelkész keresztemelési beszéde. Bibliai alap-
gondolat: L 1,57–58.66.*

Ünneplő testvéreim!

Keresztemelési beszédem alapgondolataként egy régi születési történetet olvastam fel. A benne szereplő házaspárnak nem volt gyermeke és a gyermekáldásra még csak kilátása sem, ugyanis Erzsébet meddőnek nyilvánított, és ráadásul mindketten élemedett korúak voltak. Csak a vágyuk élt egy utódra. Ámde Isten útjai kifürkészhetetlenek, s az igaz és feddhetetlen, idős házaspár könyörgése meghallgatásra talált, ígéretet kaptak fiuk születésére: „Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnek majd az ő születésének.” (L 1,14) A hitetlenkedőket valóban öröm éri: „Amikor pedig eljött Erzsébet születésének ideje, fiút szült. Meghallották a szomszédai és rokonai, hogy milyen nagy irgalmat tanúsított iránta az Úr, és együtt örültek vele.” (L 1,57–58)

A kétezres éves bibliai történet mai üzenete elsősorban azokat érinti meg, akik nem csak hallják, hanem átérzik a belőle kisugárzó lényegét, a gyermekáldás által kiváltott boldogságot. Ezt azért jegyzem meg, mert sajnós, ma sokaknak nehéz örülniük, még egy ilyen eseménynek is.

Legyünk tárgyilagosságok: a lemondások világában, a „halál kultúrájában” —II. János Pál fogalma—, amikor a szülők jómódhoz, kényelemhez, egészségügyi és tárgyi szempontokhoz —egészen pontosan: bármihez— fűződő joga megelőzi és legyőzi magzatuknak az élethez való jogát, hallunk ma gyermekért, életért, folytonosságért, jövőért könyörgő emberekről? Vannak megáldott új szülők, akikkel együtt örvendhet szomszédság, rokonság? Sajnos: kevesen. Még örvendjünk, ha az áldott állapotot kényszeredetten bár, de legalább másállapotként vállalják és „terhüket” nem gyilkolják le, a terhességmegszakítás „bűntörölő” fogalmával áltatva magukat. A szóban forgó fogalom azért egyféle részigazságot hordoz jelentésében: valóban megszakításról van szó, de nem teher-, hanem életmegszakításról. Nem cifrázva a dolgokat: gyilkosságról. Nem egy élethelehetőség, hanem egy emberi élet elpusztításáról.

A többség —persze— legyint erre, és avítt katolikus hőbörgésnek tartja a megölt magzatok élethez való, elorzott jogáért, az ártatlan és védtelen kicsi gyermekek életéért való segélykiáltást. Legyintsenek a gyilkosok, de a tény ettől tény marad: a gyilkosság az gyilkosság, bárminek álcázzuk azt, éppen úgy,

mint annak szomorú tényigazsága, hogy „ahol zsarnokság van, ott zsarnokság van”, bárminek hazudjuk azt (lásd Illyés Gyula kifejtésében).

Azonban mindezek felett, hál' Istennek vannak, igaz kevesen, egyszerű emberek, akiket a halál kultúrája nem érintett meg, s a „civilizáltak” elherdált, legyilkolt öröme nekik még mindig megélt valóság: Isten ajándéka fenséges szülői boldogság forrása. Ők, akik a szülői igát boldogítónak és a gyermeknevelés terhet könnyűnek érzik, még tudnak úgy örülni, mint Keresztelő János szülei: Erzsébet és Zakariás, vagy mint Jézus szülei egykor; tudják úgy várni és fogadni szerelmük gyümölcsét, mint jóval ezelőtt nagyszüleink, s talán még szüleink is tudták.

Áldott s példamutató legyen azok emléke, akik következetesen, a legtermészetesebb módon tisztelték és vállalták az életet sokkal kilátástalanabb korszakokban is! Boldogok voltak ők, és boldogok mindazok, akik gyermekük szemében a Nap tiszta ragyogását, hangjában a Teremtő hangját, arcában a Gondviselő mosolyát vélik felfedezni, s így gyermekük által isteni hatásokat: a tisztaságot, az őszinteséget, az igazi örömet engedik belépni kilátástalanra fakult életükbe.

Tisztelt ünneplők!

Keresztelési beszédem alapgondolatának második egysége egy kérdést tartalmaz: „Vajon mi lesz ebből a gyermekből?” — és válasz gyanánt következik: „Az Úr keze pedig valóban vele volt.”

Vajon mi lesz a mi gyermekünkkel? Válasz helyett vallomásunk következhet: hisszük, hogy a jó Isten vele lesz! De valljuk azt is, hogy az ember csak akkor hisz igazán a gondviselésben, ha kötelességéből semmit sem mulaszt el megtenni. S ez esetben legfőbb kötelességünk a megfelelő nevelés biztosítása.

A gyermekkor az elme álma. (Rousseau) A tudatnak még karcolatlan, hófehér mezeje. És az ifjú azé lesz, aki ezt a mezőt szeretetével betöltve és jóra indító szavaival teleírva álmából a gyermeki elmét magának felébreszti, aki nem rest elsőnek tudatni vele követendő eszméit és szolgálendő ügyeit. Azé lesz az új ember, aki már a gyermekkori játszadozás örömeiben a jó Istent felfedezteti vele, aki esténként azzal a hitre nevelő imádsággal altatja el, hogy „amíg alszom, vigyáz reám” s mindenkire az én jó Atyám. Továbbá, gyermekünk azé lesz, aki a későbbiekben is szakadatlanul a jézusi életpéldával jár előtte; annak lesz örököse, aki unitárius vallásába, magyar múltjába és édes szülőföldjébe kitéphetetlenül belegyökerezetti.

Visszatérve alapgondolatunkhoz, kérdését kissé kifordítva így is feltehetjük: milyennek születik az ember: jónak-e vagy rossznak?... Az ember embernek születik. Östisztasággal, eredendő jóra valóssággal, az isteni világrend legteljesebb érték-megvalósító lehetőségeként. Hogy mi lesz belőle? Válaszunk erre is csak az lehet, hogy: ember! S felelősségteljesen tegyük hozzá: olyan is, amilyennek útnak indítjuk. A helyes útra indításhoz és felneveléshez adjon tisztánlátást, hozzáértést, erőt és szeretetet a jó Isten! Ámen.

(Keresztelési ima)

Gondviselő Istenünk, szerető édes jó Atyánk! Örömünk és hálánk kifejezésére jöttünk a te házádba, a mi templomunkba. Hogyne örvendenénk e keresztelés alkalmával, amíg magyar egyházaink és nemzetünk létszáma már évtizedek óta fogy, egyre kevesebb a keresztelő, s annál több a halál. Örömünket bensőségesebbé és teljesebbé teszi az a tény, hogy e közöttünk és előtted álló kisgyermek szűkebb értelemben is vérünkből való: testünkből való testvér, gyermek és unoka.

Örömünkért nem felejtünk el hálát adni neked, az öröm és élet forrásának: köszönjük, Istenünk, e kisgyermek életét. Köszönjük a tőled kapott lehetőséget és szeretetet, amellyel őt magunk közé fogadtuk.

Mi hisszük, hogy veled kezdődött az ő élete. Tőled ered mindene: ereje és tehetsége, s a feladat, hogy majdani álmait valóra váltsa. Hisszük, hogy ott leszel mellette mindig: a bölcső ringásában, gyermekkori játszadozásaiban, ifjává növekedésében. Örömet és egészséget te adsz neki, és reméljük, hogy belőled valók lesznek esetleges könnyei is, és így letörölöd azokat. Sírását kacagásra, bánatát boldogságra fordítod!

Az úton, amelyen elindul, kérünk, légy vele! Vezérelj életét: lépteit és álmait! Ha elfárad, erősítsd és bátorítsd, ha elesik, nyújtsd kezéd feléje, ha öröme éri, áldd meg boldogságát! A te gondviselő erőd harmatozza be őt, hogy szegyet ne valljunk vele soha, hanem szeretetben élve legyen elődeinek méltó követője, utódainak igaz őse, szüleinek szeme fénye, kincse és világa!

Ezekkel az ünnepi érzésekkel imádkozva hozzád ismételten kérünk, hogy hallgass meg minket: vigyázz rá és hozzátartozóira, hogy szeretettel egyengethessük útját! Ámen.

(Áldáskérés:) A jó Isten áldása, gondviselése és szeretete legyen a te és hozzátartozóid életén, hogy növekedhess testben és lélekben, Isten és emberek iránti kedvességben! Ámen.

Szabó László 1973-ban született az udvarhelyszéki Homoródalmáson. Az általános iskolát szülőfalujában, a középiskolát a csíkszeredai Márton Áron Gimnáziumban végezte. A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán (1992–1998) s a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Politika- és Közigazgatás-tudományi Karának politikatudomány szakán (1999–2003) tanult, 2005-ben államvizsgázott.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletben 1993-tól tevékenykedik, 1998–2008 között elnök. 1998 és 2011 közt —egy-két éves megszakítással— az észak-nyugat-erdélyi unitárius szórványegyházköztségben teljesített papi szolgálatot; 2006 óta a szindi unitárius leányegyházközség beszolgáló lelkésze. 2002-től 2012 júliusáig az Egyházi Képviselő Tanácsnak választott képviselője; 2002–2008 között az egyház közügyigazgatója. 2012 júliusától az egyházkerületben dolgozik előadótanácsosként. A 2009-ben létrehozott Egyházi Átvilágítási Folyamatot Koordináló Bizottságnak 2012 nyaráig ügyvezetője. Részt vesz az erdélyi magyar történelmi egyházak átvilágítási és közelmúlt-kutatási munkacsoportjaiban.

A 2005. évi udvarhelyszéki árvíz egyik következményeként 2007-ben létrejött unitárius Gondviselési Szervezet elnöke (jelenleg ügyvezető elnöke). 2003. évi megalakulásától kezdve tagja a közéleti mozgalomként működő Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács vezető testületeinek; 2012. decemberben az EMNT közép-erdélyi regionális elnökévé választották.

Felesége: Szabó Hajnal egészségügyi asszisztens, gyermekeik: Péter (2004) és Dóra (2009).